دانش

محققان نوعی چشم ابتدایی را در آزمایشگاه توسعه دادند

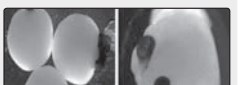

مهر: محققان ارگانوییدهای مغزی در آزمایشگاه پرورش دادند که دارای نوعی چشم ابتدایی هستند که می توانند نور را ردیاب کنند. محققان توانسته‌اند مغزهای آزمایشگاهی با ساختار ابتدایی چشم توسعه دهند که قادر به حس کردن نور و برقراری ارتباط با بخش‌های دیگر مغز است. این تودەهای کروی شکل به ارگانوید مغز مشهور هستند و با استفاده از سلول‌های بنیادی در ظرف‌های آزمایشگاهی توسعه می‌یابند. در همین راستا محققان دانشگاه هایدلبرگ هاین دوسلدورف در آلمان با استفاده از سلول‌های بنیادی ارگانوئید هایی با دو چشم ابتدایی توسعه داده‌اند.

این ساختار در حدود ۵ هفتگی در جنین به وجود می‌آید. ارگانوئیدها فقط ۳ میلی متر عرض دارند و چشم‌های ابتدایی بسیار ریز و هرکدام حدود ۰.۲ میلی متر هستند. طبق تحقیق منتشر شده هنگامی که محققان ساختار چشم ابتدایی را در معرض نور قرار دادند، آنها سیگنال‌های الکتریکی ردیابی کردند که در مسیرهای عصبی حرکت می‌کردند. به عبارت دیگر این روند نشان می‌داد نوعی از اطلاعات بصری در ساختار منتقل می‌شود.

جی گوپالاکریشنان محقق ارشد پژوهش در این باره می‌نویسد: در مغز پستانداران فیبرهای عصبی سلول‌های گانگلیونی شبکیه به بخش‌های خاصی از مغز متصل می‌شوند. این وجهه قبلاً هیچ گاه در آزمایشگاه نشان داده نشده بود. در آینده با کمک پیشرفت‌های پزشکی می‌توان شبکه‌هایی را در آزمایشگاه پرورش داد تا به افراد نابینا کمک کند. که محققان ساختار چشم ابتدایی را در معرض نور قرار دادند، آنها سیگنال‌های الکتریکی ردیابی کردند که در مسیرهای عصبی حرکت می‌کردند. به عبارت دیگر این روند نشان می‌داد نوعی از اطلاعات بصری در ساختار منتقل می‌شود.

ایمپلنت چاپ سه بعدی برای ترمیم سوراخ‌های پرده گوش

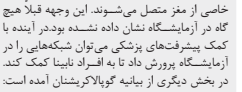

مهر: محققان دانشگاه هاروارد از تولید نوعی ایمپلنت با استفاده از چاپگرهای سه بعدی خبر دادەاند کـه از آن می‌توان برای ترمیم سوراخ‌های پرده گوش استفاده کرد.وجود سوراخ در پرده گوش منجر به درد و اختلال در شنوایی می‌شود و ترمیم آن دشوار است، اما ایمپلنت فوق‌الوصف می‌تواند خسارات وارد شده به پرده گوش را با کمک به رشد سلول‌های طبیعی آن برطرف کند.تولید این ایمپلنت وارد مرحله تجاری شده و انتظار می‌رود به زودی روانه بازار شود.

ایمپلنت مذکور یک تکه بافت نازک و دایره‌ای است که در واکنش به امواج صوتی مرتعش می‌شود و این ارتعاش را به علائم الکتریکی مبدل می‌کند که برای شبکه عصبی مغز قابل درک و تفسیر است. پرده گوش سوراخ شده قادر به این کار نیست و این وضع ممکن است باعث عفونت جدی در گوش داخلی شود.تا پیش از تولیـد ایمپلنت مذکور برای ترمیم سوراخ‌های پرده گوش از روش پیوند بافت‌های بدن خود بیماران استفاده می‌شد. این روش معمولاً موجب احیای توانایی‌های گوش در حد کامل نشده و مستلزم ابعاد برش در پشت گوش است که لزوماً موفقیت‌آمیز نیست.

در ایمپلنت چاپ سه بعدی فوق‌الوصف شکل پیچیده پرده طبیعی گوش مورد تقلید قرار گرفته و از یک جوهر مصنوعی تولید شده از پلیمری مخصوص برای چاپ سه بعدی استفاده شده است. این ایمپلنت نـه تنهـا بـه بازگرداندن شـنوایی کمـک می‌کند، بلکه بازسازی سـلول‌های پرده گوش را نیز ممکن می‌کند.

ایمپلنت مذکور سه ماه بعد از کاشت بهینه شده و توانایی‌هـای آن به حداکثر می‌رسـد. آزمایش‌های انجام شده نشانگر موفقیت‌آمیز بودن این روش است. فونوگرافت را می‌تـوان از طریق مجـرای گوش نیز وارد آن کرد و روند کاشـت ایمپلنت مذکور را کمتر تهاجمی کرد.

پایان تنهایی ژاپنی ها با آمدن نوه رباتیک

ایسنا: یک شرکت ژاپنی، نوعی ربات طراحی کرده است که می‌تواند جای خالی نوه را برای سالمندان تنها پر کند.

شـرکت ژاپنـی "تـاکارا تامـی"(Takara Tomy) تصمیم گرفته تـا برای آرامش دادن به سالمندان ژاپن، یک نوه رباتیـک به آنها بدهد. اسـتفاده از ربات‌ها برای مشـغول کردن افراد مسن، ایده چندان جدیدی نیست اما تا به امروز این ایده را بیشتر با نمونه‌های رباتیک حیواناتی مانند سـگ، گربه و حتی پرندگان آوازخوان دیده‌ایم. با توجه به محدودیت‌های کنونی فناوری، ابداع یک حیوان خانگی مصنوعی، بسـیار ساده‌تر از ابداع یک انسـان باورپذیر اسـت اما تاکارا تامی با ابداع ربات "آمی چان"(Ami-chan)، یـک روبکـرد کارتونـی را در پیش گرفته اسـت. ایـن ربات که شـبیه به شخصیتی از فیلم ساخته شـده در "اسـتودیو جیبلی"(Studio Ghibli) اسـت، چشـم‌هایی دارد که به طور اغراق‌آمیزی بزرگ هسـتند و لبخند نامحسوسـی به لب دارد؛ بنابراین بیش از این که ترسناک باشد، جذاب است.

اگرچـه آمی چـان می‌تواند پلـک بزند یـا چشـم‌هایش را به طور

کامـل ببندد تا خوابیدن را شبیه‌سـازی کند اما ایـن به میزان حرکات و ویژگی‌های متحرک آن مربوط می‌شود. آمی چان بیشتر مانند عروسک می‌نشیند اما به واسطه استفاده قوی از ارتباطات کلامی، تعاملات فیزیکی را تشویق می‌کند.

دایـره واژگان این ربات، حدود ۱۶۰۰ کلمه ژاپنی اسـت و می‌تواند اطلاعات بیشتری از جمله نام پدربزرگ و مادربزرگی را که با آنها در تعامل اسـت، بیاموزد. آمی چان یک دوربین هم دارد تا بتواند فناوری تشخیص چهره را برای تشـخیص بصری آنها به کار ببرد و سـپس آنها را با نام مناسب خود خطاب کند تا باورپذیری بیشتری ایجاد شود. آمی چان علاوه بر مشارکت در مکالمه با اسـتفاده از تشخیص گفتار، ۴۰ شـعر و آهنگ متفاوت مخصوص مهـد کودک را می‌خواند که برخـی از آنها تنها با توجه به زمانی از سـال کـه در آن قرار دارد، پخش می‌شـوند و همچنین بازی‌هایی نیز دارد که به صورت هوشمندانه‌ای برای آموزش مغز طراحی شـده‌اند. همچنین، این نوه رباتیک می‌تواند به خواب برود و یک چرت را شبیه‌سـازی کند که حتی صحبت کردن در خواب را نیز شامل می‌شود.

آمـی چـان بـا داشـتن قیمـت حـدود ۲۵۰ دلار، ارزان نیسـت امـا در مقایسـه بـا داشـتن یـک سـگ یـا بچـه گربـه، در بلندمدت ارزان‌تـر خواهد بود زیرا تنها نیـاز واقعی آن، یک مجموعه جدید از باتری در اندازه C است.

تازه ها

پیش‌بینی فعالیت‌های لرزه‌ای با کمک سیستمی پیشرفته

محققان بیش از ۱۰ مؤسسـه کشور چین اخیراً سیستمی موسوم به (MVP-LAI) را برای نظارت بر ارتعاشات و اختلالات لیتوسفر، اتمسفر و یونوسفر و پیش‌بینی فعالیت‌های لرزه‌ای ایجاد کرده‌اند.

"چن جیهونگ" (Chen Jiehong) یکی از اعضـای ایـن مطالعه گفت که این سیسـتم نظارتی می‌توانـد به طـور همزمـان به نظـارت ۲۰ کمیت فیزیکـی مانند ارتعاش زمین، فشـار هـوا و غلظت الکترون یونوسفر در یک ایستگاه مشاهده‌ای بپردازد. به گفته "چن" سیسـتم MVP-LAI مجهز به ۱۴ نوع تجهیزات مشـاهده‌ای اسـت. "چن" افـزود: این ایسـتگاه مشـاهده در جنوب غربی چین و در حومه شـهر لیشان واقع شـده اسـت و فعالیت‌های زمین شناسـی اطراف آن فعال است که این موضوع برای مطالعـه ژئوفیزیـک، زلزله و بلایای زمین شناسـی بسیار مفید اسـت. انتظار می‌رود این سیسـتم شرایط لازم برای مطالعه مشـکلات علمی بین‌المللی مانند مکانیسـم تغییـرات زمانـی و مکانی میـدان زمین مغناطیسـی و مکانیسـم فعالیت پوسته زمین قبل از زلزله را فراهم کند.

ثبت کلید مخفی، اختراع جدید اپل برای جایگزینی موس

ثبت اختراع جدید شـرکت اپل نشـان می‌دهد یـک کلیـد مخفی در کیبـورد مک بوک اسـت و از آن بـه جای ماوس برای اشـاره دقیق بـه موضوعی در مانیتور اسـتفاده می‌شـود.ثبت اختراع جدید در اداره ثبـت اختراعـات آمریکا نشـان می‌دهد که اپل در حال توسـعه یـک کلید قابل جابجایی اسـت که بخشـی از لوازم جانبی مک بوک‌هـای آینده خواهد بود. این اختـراع جدید می‌تواند به عنوان یک ماوس دقیق برای ناوبری سـریع صفحه نمایش عمل کند و Deployable Key Mouse نـام دارد و جزئیاتی دربـاره ظاهر این کلید و کارکرد احتمالی آن در مک بوک وجود دارد.صفحه کلید MacBook در طراحی جدید حفظ می‌شود، اما علاوه بر این، دارای یک کلید قابل جابجایی اسـت که از دید پنهان اسـت. در این کلید که قابل جا به جایی یک سـنسـور حسگر اسـت، کاربر می‌تواند از آن برای نشان دادن دقیق محتوا در رایانه اسـتفاده کند. این فناوری جدید برای کارهای دقیـق مانند طراحی گرافیک، طراحی به کمک رایانه و مدل سازی و همچنین ویرایش اسناد مفید خواهد بود که با ماوس دستی بهتر انجام می‌شود.

گلکسی A52s 5G رونمایی شد

سامسـونگ گلکسـی A52 5G گوشـی بـا عملکردی خوب اسـت که تراشه (Snapdragon 750G) از نظـر قیمـت کمی ناامید کننده اسـت و سرعت شارژ ۱۵ واتی خیر قدیمی است.

گوشـی Samsung Galaxy A52s 5G جدیـد بـا Snapdragon 778G، چیپسـت ۶ نانومتری ساخته شـده و در شرکت TSMC عرضه می‌شود. این چیپسـت ۶ نانومتری از چهار هسته کرایو ۴۷۰ بر مبنای کورتکس A78، یک پردازنده گرافیکی ادرنـو ۶۴۲L رده بالا و ۶ هسـته کریو یـک مودم 5G از مـدل X53 بهره می‌برد. این به نسـبت لیتوگرافی ۸ نانومتری، دو هسـته A77 و پردازنده گرافیکی ادرنو ۶۱۹ قرار گرفته در اسنپدراگون ۷۵۰G نسل پیشین یک بهبودی مناسب محسوب می‌شود.چیپست جدید با ارتقاء حافظه عرضه نمی‌شود، اما با این وجود برای کاربران کاربردهای خوب دیگری دارد. پیکربندی پایه دارای ۶ گیگابایت رم و ۱۲۸ گیگابایت فضای ذخیره سازی است. این گوشی جهت افزایش حافظه داخلی، از کارت‌های حافظه microSD پشـتیبانی می‌کند. دومین ارتقاء بزرگ که توسط Galaxy A52s 5G نسـبت به مدل اصلی ایجاد شده است، شارژر سریع ۲۵ واتی اسـت. از نظر فنی، گوشی A52 5G نیز از شـارژ سـریع ۲۵ واتی اسـتفاده می‌کند اما با شارژر ۱۵ واتی عرضه می‌شـد. حالا با عرضه گوشی A52s 5G، کاربران همانند گوشـی A72 5G، یک شارژر ۲۵ واتی را در جعبه گوشی دریافت می‌کنند. ظرفیت باتری همچنان ۴۵۰۰ میلی آمپر سـاعت اسـت که سامسـونگ ادعا می‌کند برای دو روز اسـتفاده کافی اسـت. مدل 72 5G عملکرد خوبـی از نظر عمر باتری داشـت و در صورت عملکرد بهتر این مدل، دلیل آن بهینه‌تر بودن پردازنده اسنپدراگون 778G به نسبت ۷۵۰G است.

ساخت باتری خودرویی برقی زیر دریا با ربات معدنچی

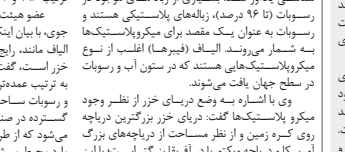

یک شرکت تولیدکننده باتری از یک ربات برای برداشتن سنگ‌های غنی از فلز از بستر دریا با حداقل آسیب به محیط زیست استفاده خواهد کرد. با حرکت جهان به سـمت وسایل نقلیه الکتریکی برای کاهش انتشار کربن، یک چالش بزرگ وجود دارد که هنوز حل نشـده اسـت و می‌تواند مانع از برق رسانی به صنایع حمل و نقل شود.

مشـکل این اسـت که باتری‌های خودروهای برقی از فلزات کمیابی اسـتفاده می‌کنند که به روش‌های بسـیار ناپایداری اسـتخراج می‌شوند. اکنون یک شـرکت مسـتقر در ونکوور کانـادا به نام "متالـز"(Metals) می‌خواهـد این مشـکل را با اسـتفاده از ربـات مبتکرانه خـود حل کند. باتری‌هـای خودروهای برقی به عنـوان منابع تغذیه این نوع خودروها باید قادر به نگهداری مقدار زیادی شارژ باشند و تا آنجا که ممکن است سبک باشند و سریع نیز شارژ شوند.

باتری‌های نسـل قبلی مانند باتری‌های سـاخته شـده از سرب این معیارها را برآورده نمی‌کنند و توسـعه باتری‌ها بیشـتر بر روی باتری‌های لیتیوم-یونی متمرکز شده اسـت. این باتری‌ها به غیر از لیتیوم، همچنین به عناصـر کمیاب دیگری ماننـد نیکل، کبالت و منگنز نیاز دارند که در حال حاضر با استخراج آنها از معادن زمین تأمین می‌شود.

در حالی که دانشـمندان در حال تحقیـق روی روش‌های جایگزین برای تغذیه این باتری‌ها هستند، فشار برای تغییر روش‌های تولید باتری‌ها برای کاهش انتشار کربن بیشتر از گذشته شده است. حالا شرکت "متالز" ادعا می‌کند که یک روش جایگزین برای اسـتخراج این عناصر یافته اسـت و می‌خواهد به سراغ سنگ‌های غنی از این فلزات در عمق چند صد متری زیـر آب برود.در ۸۰۰ کیلومتر از خط سـاحلی هاوایـی در اقیانوس آرام، منطقه‌ای به نام "کلاریون کلیپرتون" واقع شده است که بزرگترین سنگ‌ها و رسـوبات فلزی را در خود جای داده اسـت. این ذخایر در طول میلیون‌ها سال شـکل گرفته‌اند و حاوی مقادیر زیادی آهن و منگنز هیدروکسید به همراه مس، نیکل و کبالت هستند.

طبق برآوردهای انجام شـده توسـط شـرکت "متالـز"، این ذخایر می‌توانـد در تامین نیروی مورد نیاز ۲۸۰ میلیون خودروی برقی که یک چهـارم نیاز جهانی صنعت خودروهای برقی اسـت، کمـک کنند. اما این شـرکت به جای اسـتفاده از روش‌های سـنتی مانند انفجار یا حفاری برای دسترسـی به این مواد معدنی، می‌خواهد از یک ربات جاروبرقی غول پیکر اسـتفاده کند که به سـادگی قادر به جمع آوری این سـنگ‌ها با حداقل آسـیب به بستر دریا اسـت.سپس این ربات این سـنگ‌ها را به سـت وسـیله پشـتیبانی از تولید که در سـطح دریا شناور اسـت، پمپاژ می‌کند.شرکت "متالـز" ادعا می‌کند کـه پردازش سـنگ‌ها در تاسیسـات دریایی انجام می‌شود و نسخه نسل اول این ربات هم اکنون در حال ساخت و سال آینده تحت آزمایش قرار می‌گیرد.

تولید سوند با الهام از حشرات برای عبور از مسیرهای پیچیده مغز

مهر: عبور دادن سوند از درون مسیرهای باریک و پیچیده مغز انسـان کاری پرچالش بـرای جراحان اسـت و حالا با الهام از حشـرات، راه حلـی برای این مشکل یافت شده است.

رگ‌های خونی درون مغز بسیار باریک و حسـاس هسـتند و جراحـان برای حرکـت دادن سـوندهای عـادی در آنها با چالش‌های جدی مواجه هسـتند؛ از همیـن رو برای اولین بار سـوندی فرمـان پذیر تولید شـده کـه بـه شـکلی کامـلاً ایمـن از درون عروق و رگ‌های خونـی مغز عبور می‌کنـد و می‌تواند به رفع اختلالات ناشـی از ضعیف شـدن دیواره شـریان‌های مغز کـه موجب بـزرگ شـدن آنها می‌شـود، کمک کند.

درمان این اختلال که آنوریسـم یا رگ برآمدگی نام دارد برای جراحان مغز و اعصاب کار دشواری است مشـکل می‌شـوند که یک چهـارم آنها قابـل درمان نیسـتند. دکتر اسـکندر خالصی (الکسـاندر خالصی) اسـتاد و رئیـس بخـش جراحی مغـز و اعصـاب در دانشـگاه سـن دیگو با الهـام گرفتن از تغییر شـکل هیدرولیـک برخی اندام و پاهای سـوسـک‌ها در زمان جفـت گیری موفـق به طراحـی سـوندهای هدایت پذیر شـدند کـه بـرای جراحی‌های ظریف مناسـب هستند.

به گفته وی سـوند یادشده متشـکل از لایه‌های متحدالمرکز سـیلیکونی است که سفتی و شلی آنها با یکدیگـر تفاوت دارد و مایع نمکی بی خطری به درون آنها پمپاژ می‌شـود تا موجب افزایش فشار هیدرولیکی و هدایت پذیری آنها شود.

این فناوری بـا موفقیت بر روی خوک‌ها آزمایش شـده و انتظار مـی‌رود در آینده بر روی انسـان‌ها نیز آزمایش شود.

پمپ انسولینی با کپسول خوراکی شارژ می‌شود

محققان هنوز این دستگاه را بر روی انسان‌ها آزمایش نکرده‌اند.در آزمایش‌های انسانی قرار است این پمپ انسـولین در دیواره شـکمی متصل بـه روده کوچک قـرار بگیرد تا انسـولین به طور خاص بـه این منطقه منتقل شـود.این دسـتگاه ۱۶۵ گرم وزن دارد و ابعاد آن ۷۸ در ۶۳ در ۳۵ میلی‌متر است.محققان معتقدند این دسـتگاه برای افرادی که مبتلا به دیابت نوع اول هسـتند و باید روزانه انسـولین تزریق کنند مناسـب اسـت.دسـتگاه‌هایی مشابه این دستگاه که با فشار یک دکمـه دارو را به بدن منتقـل می‌کنند در حال حاضر وجود دارند اما برخلاف این دسـتگاه جدید، در بیرون بدن قرار می‌گیرند.

دسـتگاه‌های مشـابهی کـه درون بـدن قـرار می‌گیرند نیز برای شارژ مجدد نیاز به لوله‌ای در خارج بـدن دارند. منیسـایی و همکارانش می‌گویند: از این دسـتگاه می‌توان برای داروردرمانی به بیماران مبتلا به سـرطان تخمدان، لوزالمعده، معـده و روده بزرگ نیز استفاده کرد.

یافته‌های محققان پژوهشگاه اقیانوس شناسی حاکی است

بلعیدن ۱/۴۷ قطعه میکروپلاستیک از سوی هر ماهی دریای خزر

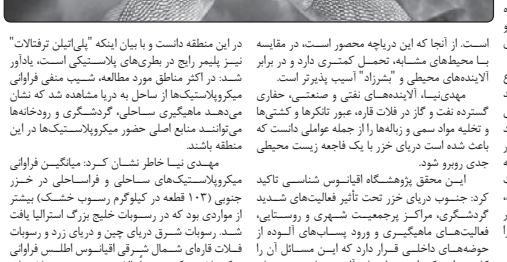

مطالعات محققان پژوهشگاه اقیانوس‌شناسی و علوم جوی نشـان می‌دهد بـه طور میانگین هـر ماهی دریای خزر تعداد ۱.۴۷ قطعه میکروپلاسـتیک بلعیده است که بیشـترین میزان این میکروپلاسـتیک‌ها را الیاف تشکیل می‌دهد و با توجه به اهمیت ماهیان در سـبد غذایی حوضه خزر جنوبی، این نـوع آلودگی وارد زنجیره غذایی جنوب خزر می‌شـود و باید به طور ویژه مـورد توجه قرار گیرد؛ چرا که میانگین فراوانی میکروپلاسـتیک‌ها در خزر جنوبی بیشتر از مواردی بود که در رسوبات خلیج بزرگ استرالیا یافت شده است.

دکتر علی مهدی نیا، عضو هیئت علمی پژوهشـگاه ملـی اقیانوس‌شناسـی و علوم جوی، میکروپلاسـتیک‌ها را قطعـات پلاسـتیکی کمتـر از ۵ میلی‌متـر دانسـت کـه منشـاء آنهـا از محصولات آرایشـی و پـاک کننده (میکروپلاسـتیک‌های اولیه) و یا ناشـی از خرد شـدن و فرسایش قطعات پلاستیکی و زباله‌ها (میکروپلاسـتیک‌های ثانویه) است.

وی بـا تاکیـد بـر اینکـه میکروپلاسـتیک‌ها نوع دیگری از مشـکلات زیسـت محیطی هسـتند که همانند "ماکـرو" و "مزو" پلاسـتیک‌ها، آلودگی محیط زیسـتی ایجاد می‌کننـد، ادامه داد: میکروپلاسـتیک‌ها می‌توانند از طریق آبدزدسـازی مواد افزوده شـده به پلاسـتیک‌ها در محیط، منبع آلاینده‌های محیط زیسـت باشـند؛ چرا که میکرو پلاسـتیک‌ها، آلاینده‌های محیط (هوا، آب یا ذرات معلق) را کـه می‌توانند به محیط دریای منتقل شـوند، تغلیظ می‌کنند. ضمن آنکه این آلاینده‌ها می‌توانند سـایر آلاینده‌هـای موجود در سـتون آب و رسـوبات دریایی را جذب کرده، تجمع داده و به زنسیتگاه منتقل کنند.

بـه گفته ایـن محقـق حـوزه اقیانوس شناسـی، میکروپلاسـتیک‌ها دارای اندازه‌های مشابه پلانکتون، تک یاخته‌هـای ریز دریایی و باکتری‌ها هسـتند و وجود آنها در محیط‌های دریایی، منجر به بلع آنها توسـط موجودات آبزی خواهد شد.

مهدی‌نیا با تاکید بر اینکه میکروپلاسـتیک‌ها در اقیانوس‌های جهان همه جا وجود دارند و در بسـیاری از توده‌های آبی، مناطق ساحلی و فراساحلی یافت می‌شوند، اظهار کرد: شـناور بودن، یک پارامتر کلیدی برای در نظر گرفتن سرنوشت میکروپلاسـتیک‌ها است؛ چرا که ذرات شـناور مثبت و منفی میکروپلاسـتیک‌ها در قسمت‌های بـالای سـتون آب یافت می‌شـوند، در حالـی که ذرات شـناور منفی با گذشت زمان به سمت کف دریا و رسوب حرکـت می‌کنند.عضو هیئت علمی پژوهشـگاه اقیانوس شناسـی یادآور شـد: بسـیاری از زباله‌هـای موجود در رسـوبات (تا ۹۶ درصد)، زباله‌های پلاسـتیکی هسـتند و رسـوبات به عنوان یک مقصد برای میکروپلاسـتیک‌ها بـه شـمار می‌رونـد. الیـاف (فیبرهـا) اغلـب از نـوع میکروپلاسـتیک‌هایی هستند که در سـتون آب و رسـوبات در سطح جهان یافت می‌شوند.

وی با اشـاره بـه وضع دریـای خزر از نظـر وجود میکرو پلاسـتیک‌ها گفت: دریای خزر بزرگترین دریاچه روی کـره زمین و از نظر مسـاحت از دریاچه‌های بزرگ آمریـکا و دریاچه ویکتوریا در آفریقا بزرگتر اسـت؛ با این حـال اهمیت این دریاچه تنها به دلیل اندازه آن نیسـت، بلکه به دلیل محیط بسـته و فشار جمعیت در سواحل آن در این منطقه دانست و با بیان اینکه "پلی‌اتیلن ترفتالات" نیـز پلیمر رایج در بطری‌های پلاسـتیکی اسـت، یادآور شـد: در اکثر مناطق مورد مطالعه، شـیب منفی فراوانی میکروپلاسـتیک‌ها از سـاحل به دریا مشاهده شد که نشان می‌دهـد ماهیگیری سـاحلی، گردشـگری و روندخانه‌ها می‌تواننـد منابع اصلی حضور میکروپلاسـتیک‌ها در این منطقه باشند.

مهـدی نیـا خاطر نشـان کـرد: میانگیـن فراوانی میکروپلاسـتیک‌های سـاحلی و فراسـاحلی در خـزر جنوبی (۱۰۳ قطعه در کیلوگرم رسـوب خشـک) بیشـتر از مواردی بود که در رسـوبات خلیج بزرگ استرالیا یافت شـد. رسوبات شـرق دریای چین و دریای زرد و رسوبات فـلات قاره‌ای شـمال شـرقی اقیانـوس اطلـس فراوانی میکروپلاسـتیک نسـبتا بالاتری نسـبت به سـیلاب‌های سـاحلی دریای خـزر نشـان داد، علاوه بـر آن میانگین غلظت میکروپلاسـتیک‌های سـاحلی دریایی در این مطالعه تقریبا برابر با میانگین گزارش شـده برای رسوبات دریای سـیاه اسـت.عضو هیئت علمی پژوهشگاه اقیانوس شناسی اضافـه کـرد: در تحقیق مشـابهی کـه در نمونه‌های آب سـطحی در خزر جنوبی صورت گرفـت، میانگین غلظت میکروپلاسـتیک‌ها ۰.۲۴۶ قطعه در مترمکعب بوده اسـت. اندازه و رنگ غالب میکروپلاسـتیک‌ها در آب‌های سـاحلی و فراسـاحلی به ترتیب ۱۰۰۰ تا ۵۰۰۰ میکرون و سفید شـفاف بوده اسـت. همچنین فیلم‌ها و الیاف حدود ۴۰ تا ۵۰ درصد تعداد کل میکروپلاسـتیک‌ها در نمونه‌های آب را تشکیل می‌دادند.

وی اضافـه کـرد: "پلی‌اتیلـن"، "پلی‌پروپیلـن" و "پلی‌اتیلـن ترفتـالات" سـه نـوع پلیمـر اصلـی میکروپلاسـتیک‌ها در نمونه‌های آب سـطحی ساحلی بودند و میانگین فراوانی میکروپلاسـتیک‌ها در آب‌های جنوب دریای خزر (۲۲۶. قطعه در مترمکعب) بیشتر از آب‌های دریای بالتیک بوده است.

مهدی‌نیـا تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شـهری را یکی از منابع مهم انتشـار میکروپلاسـتیک‌ها به محیط زیسـت از طریق پسـاب و لجن دانسـت و ادامه داد: در حالی که تصفیه‌خانه‌هـای فاضـلاب، ماکروپلاسـتیک‌ها و برخـی خرده‌های پلاسـتیک کوچـک را در حوض‌های هوادهـی پسـا لجـن فاضـلاب بـه دام می‌اندازند، بخـش بزرگی از میکروپلاسـتیک‌ها، به‌دلیـل اندازه کوچک‌شـان، از این واحدها عبور می‌کنند و وارد محیط زیست می شوند.

◉ورود میکروپلاسـتیک بـه منـوی غذایـی ماهیان خزر

مهدی نیـا ادامـه داد: مطالعه میکروپلاسـتیک‌ها بـر روی ماهیـان تجاری خزر نیز نشـان داده اسـت که میکروپلاسـتیک‌ها در دسـتگاه گوارش بیش از ۶۶ درصد از ماهیان سـفید (Rutilus frisii kutum) مورد مطالعه، مشـاهده شـده و به طور میانگین هر ماهی تعداد ۱.۴۷ قطعه میکروپلاسـتیک بلعیده اسـت که بیشترین میزان این میکروپلاسـتیک‌ها را الیاف (۳۸.۷۵ درصد) و بعد از آن "فرگمنت‌هـا" (۳۱.۴۲ درصـد)، فیلم‌ها (۳۰ درصد) و دانه‌ها (۱۱.۴۲ درصد) به خود اختصاص داده‌اند.

عضو هیئت علمی پژوهشـگاه اقیانوس شناسـی گفت: این داده‌ها نشـان داد که آلودگی میکروپلاسـتیک در ماهی سـفید دریای خزر به میزان قابل توجهی وجود دارد و مصرف این ماهی ممکن اسـت میکروپلاسـتیک را به انسان انتقال دهـد.وی ادامه داد: همچنین نتایج مطالعه فراوانی، اندازه، رنگ و ترکیب پلیمری میکروپلاسـتیک‌ها در دسـتگاه گـوارش "کفال" خاکسـتری طلایی (Liza aurata) در سـواحل اسـتان گیلان نشـان داد که ۴۹ درصد نمونه‌هـا آلوده به میکروپلاسـتیک بودند و تعداد ۲۰ قطعـه میکروپلاسـتیک از دسـتگاه گـوارش ۱۰۰ ماهی صید شـده (به طور متوسـط ۰.۷ میکروپلاسـتیک در هر ماهی) شناسـایی شـد و بین طـول و وزن ماهی بـا تعـداد میکروپلاسـتیک در دسـتگاه گـوارش رابطه معنی داری وجود داشـت، به گونه‌ای که بیشترین تعداد میکروپلاسـتیک‌های موجود در بدن ماهیان در فصل بهار مشاهده شده است.

مهـدی نیا تاکیـد کرد: با توجه بـه اهمیت ماهیان کفال در سـبد غذایـی حوضه خزر جنوبـی و با توجه به اینکه این ماهیان نسبت به رژیم‌های غذایی خود در برابر عفونت بسـیار آسـیب پذیر بودند، باید به طور ویژه مورد توجه قرار گیرد.

عضـو هیات علمـی پژوهشـگاه اقیانوس شناسـی گفـت: با توجه بـه اهمیت خلیج گرگان بـه عنوان یکی از مناطق مهـم اکولوژیکی دریای خـزر، مطالعه‌ای برای ارزیابی آلودگی میکروپلاسـتیک‌ها در ماهی‌ها و گونه‌های کفـزی در این خلیج انجام شد. موجودات کفـزی بررسـی شـده در ایـن مطالعه شـامل میگـو (Litopenaeus vannamei) و صدف (Cerastoderma lamarcki and Mytilaster lineatus) و سـه گروه اصلی از ماهیان (Liza saliens, Neogobius melanostomus) و کپور (Rutilus caspicus) بـوده اسـت. دامنـه فراوانـی میکروپلاسـتیک (MP) در میان موجودات مورد مطالعه، بیشـترین میـزان میکروپلاسـتیک در بافت نـرم ماهی گاوماهی گـرد خزری (۳۶ قطعه برگـرم) و صدف راه‌راه معمولی با سراسـتودرما (۱۹.۸ قطعه بر گرم) بر حسـب وزن خشک مشاهده شد.

وی خاطر نشـان کرد: با توجه بـه مطالعات صورت گرفتـه می‌توان بیان داشـت که مقادیر قابـل توجهی از میکروپلاسـتیک‌ها به ویژه فرم فیبـری وارد بدن ماهیان می‌شـود و می‌تواند میزان قابل توجهـی از آلودگی‌ها به وسـیله آنها وارد بدن ماهیان شـده و زمینه آسـیب‌های جدی برای آنها ایجاد کند.